

Mérő László

Egyetemi tanár

ELTE Pszichológiai Intézet

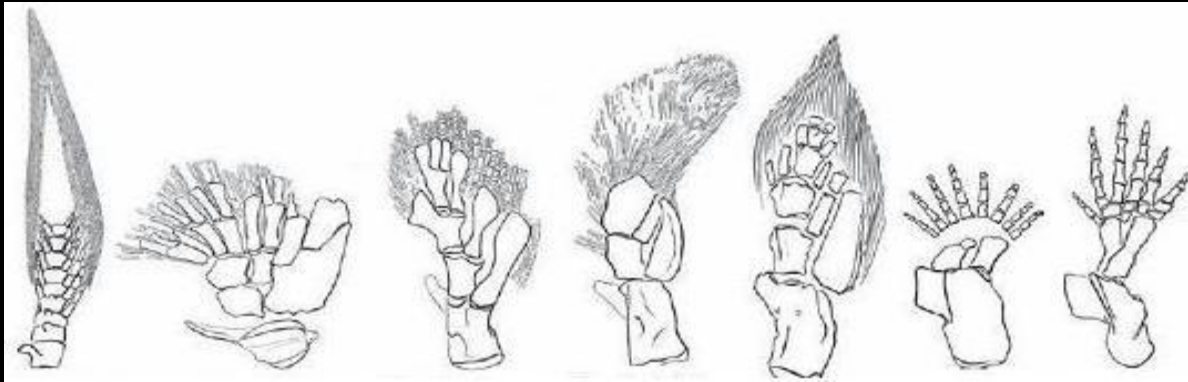
**Mert helyetted is van más –
versenyre érettek**

Evolution 2020

2020. március 11.

mero.laszlo@ppk.elte.hu

Az evolúció útjai kifürkészhetetlenek

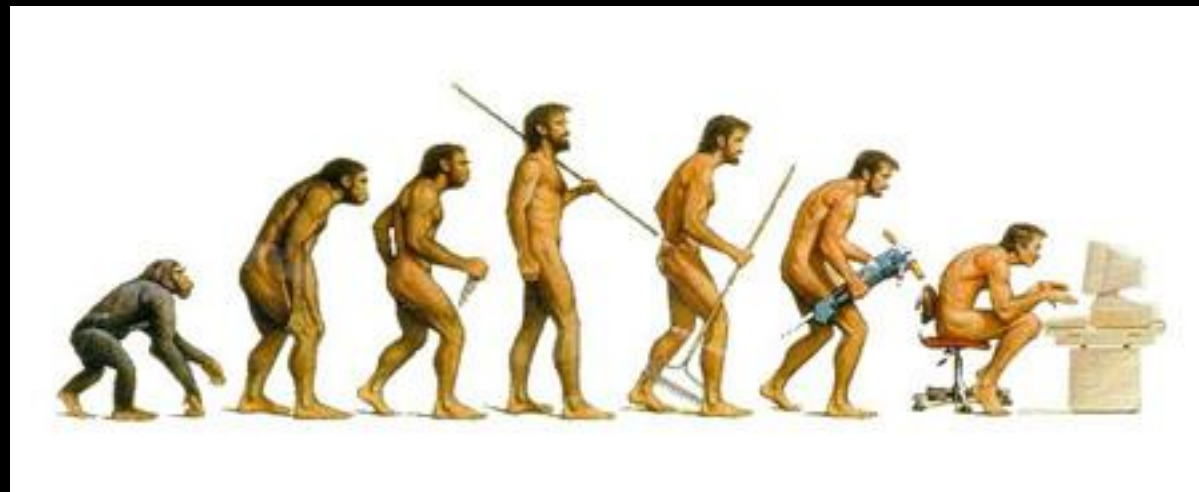
- véletlen változások mozgatják
- a természetes szelekció vezérli

Csupa potenciális innováció

VERSENY!

A biológia logikája érvényes az élet minden formájára, pl:

- gondolatok evolúciója
- gazdaság evolúciója

Evolúciós válságok

A darwini evolúció mozgatórugója a válság

- Környezet megváltozása
- Természetes szelekció felgyorsulása
- Új életfajták lehetőségének felmerülése

A válasz: az innováció

Ahol az evolúció darwini, ott a válasz a válságra mindig valamiféle **evolúciós innováció**

A „nagy ötletek” mindig kivételek

...és nem is
mindig
határozzák
meg az
evolúció új
irányát

A válasz: az innováció

Ahol az evolúció darwini, ott a válasz a válságra mindig valamiféle evolúciós innováció

A „nagy ötletek” mindig kivételek

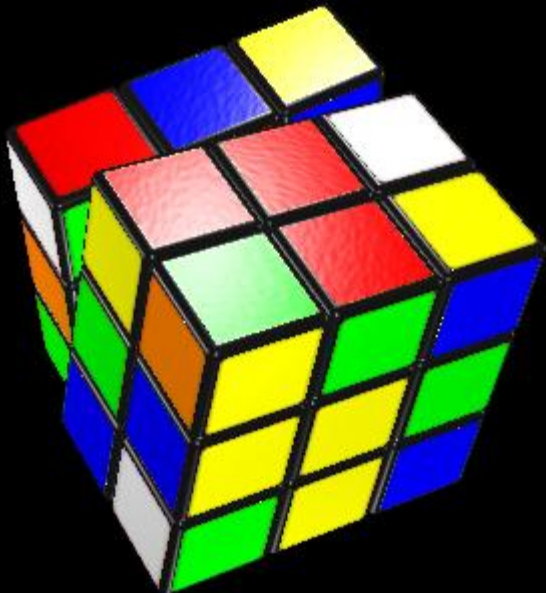

**a kivételes
kivétel**

A válasz: az innováció

Ahol az evolúció darwini, ott a válasz a válságra mindig valamiféle evolúciós innováció

A „nagy ötletek” mindig kivételek

Nyugalmas idők (amikor a válság véget ér)

Mikor jönnek a nagy királyok? (a jókor érkezettek)

- a válság mélypontján
- a nagytakarítás után
- a hullák még a színen

Fortinbras

- az udvarias: „Nagy király lett volna, ha megéri”

Richmond (VII. Henrik)

- róla nem írt drámát Shakespeare

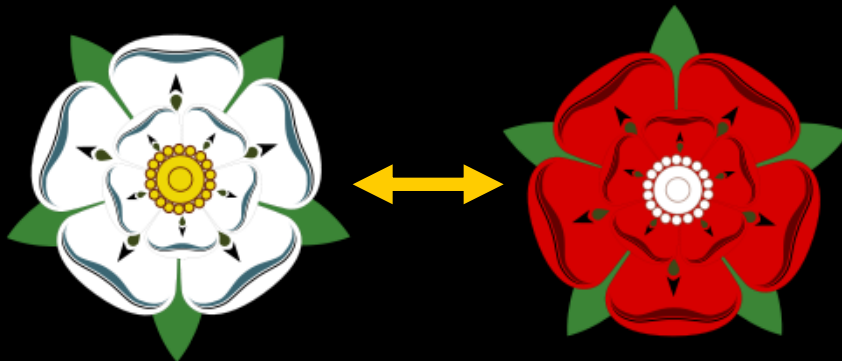
Ilyenkor a nagy elméletek
helyét átveszi a józan ész

A nagy királyok

Addigra kialakult az evolúció új iránya

- Nem nekik kellett kitalálniuk az „új paradigmát”
- Körvonalazódott az új evolúciós egyensúly
- Valakik már elvégezték előttük a „piszkos munkát”

- A York és a Lancaster-ház összebékítése
- A Tudor-ház megalapítása

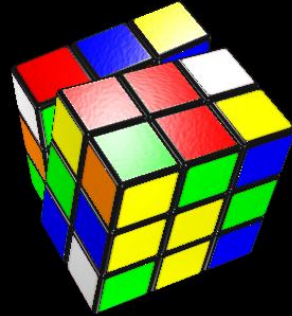
A TIPIKUS INNOVÁCIÓ!

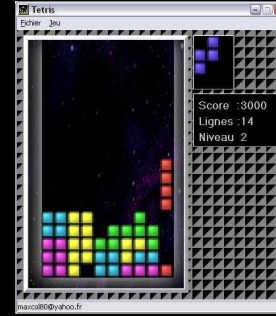
Járt út, járatlan út

Járatlan út –
zsákutcába
vezetett

Atipikus járatlan utak –
működtek, de nem evolúciós
jelentőségűek

Egy atipikus
járatlan út,
ami működik

Járt út –
zsákutcába
vezetett

Járt út –
zsákutcába
vezetett

A *tipikus*
járatlan út,
ami működik

A járt út
megújítása

Ráadás: Az innovációs lopás

Minden innováció következtében valaki elveszíti a korábbi előnyét

A Máté-effektus (Máté 13:11-12)

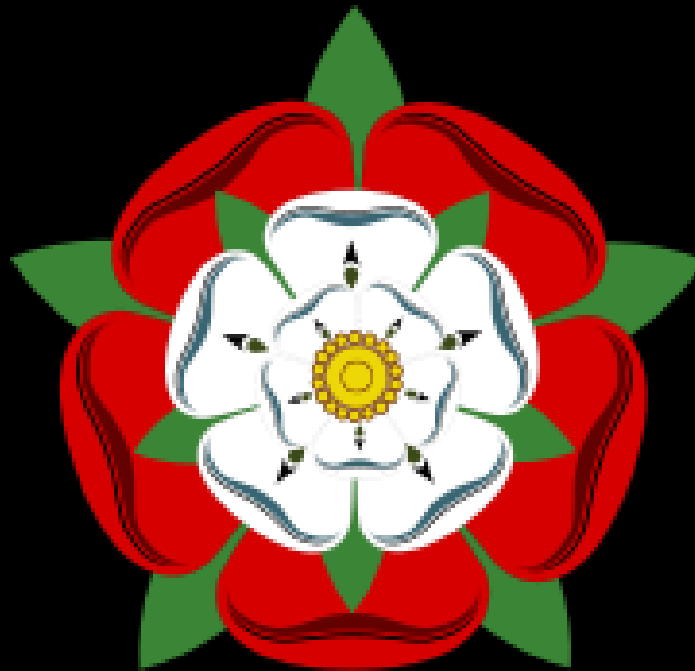
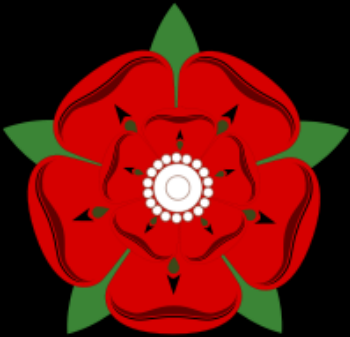
Akinek van, annak adatik,
akinek nincs, attól az is
elvétegetik, amije van

A Máté-effektus valójában az innovációról szól, és matematikailag is kimutatható, hogy bizonyos értelemben vad világhoz vezet

Az evolúció szelíd arca

Nem az innováció önmagában az, ami vad, hanem a világ körülötte

**Az új
érték**

Maga az innováció akár egy sokkal szelídebb világhoz is vezethet, mint a korábbi, az innováció előtti világ

Köszönöm a figyelmet

mero@darwins.hu